Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om ”Förslag till rådets beslut om systemet för Europeiska unionens egna medel”

(1999/C 368/06)

Den 3 augusti 1999 beslutade rådet i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget att rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda förslag.

Sektionen för Ekonomiska och monetära unionen, ekonomisk och social sammanhållning, som ansvarat för det förberedande arbetet i ärendet, antog sitt yttrande den 29 september 1999. Föredragande var Vasco Cal.

Vid sin 367:e plenarsession den 20–21 oktober 1999 (sammanträdet den 20 oktober 1999) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 109 röster för, 1 emot och 2 nedlagda röster.

1. Förslaget till rådets beslut om systemet för Europeiska unionens egna medel som kommissionen lade fram i juli 1999 är en uppföljning av slutsatserna från Europeiska rådet i Berlin den 24–25 mars om finansieringen av Europeiska unionen under perioden 2000–2006.

1.1. I fråga om egna medel fattade rådet i huvud sak följande beslut:

— Att minska den maximala procentsatsen för medel som härrör från mervärdesskatt från 1 % till 0,75 % under år 2002 och 2003, och till 0,5 % från och med år 2004.

— Att öka procentandelen av de s.k. ”traditionella egna medlen” som medlemsstaterna behåller för att täcka kostnaderna för uppbörden (från 10 % till 25 %).

— Att vidta tekniska justeringar av den korrigering av obalanser i budgeten som görs till förmån för Storbritannien (med hänsyn till Europeiska rådets slutsatser och de framtida kostnaderna i samband med utvidgningen).

— Att för Österrike, Tyskland, Nederländerna och Sverige minska andelen av finansieringen av Storbritanniens rabatt till 25 %.

— Att uppmana kommissionen att göra en översyn av systemet för egna medel före den 1 januari 2006 och se över effekterna av utvidgningen, korrigeringen av obalanser i budgeten som beviljats Storbritannien och minskningen av andelen av finansieringen av Storbritanniens rabatt för de fyra ovan nämnda länderna, samt frågan om att skapa nya autonoma egna medel för EU.

2. Ekonomiska och sociala kommittén har redan haft tillfälle att behandla dessa frågor i sitt initiativyttrande ”Europeiska unionens inkomster” ([1]), som lades fram vid plenarsessionen den 24–25 mars 1999 i anslutning till Europeiska rådets möte som ägde rum samma datum. I detta yttrande påpekade vi att det finns svårigheter när det gäller att genomföra vissa av de förslag som diskuterats, bland annat förslaget om att skapa nya egna medel, och vi uttalade oss till förmån för vissa åtgärder som Europeiska rådet antagit och som nu ingår i det förslag till rådets beslut som lagts fram för behandling, bland annat: ett mer utbrett utnyttjande av BNI-medlet och en minskning av den maximala procentsatsen för medel som härrör från mervärdesskatt, en ökning av den procentandel som medlemsstaterna behåller för att täcka kostnaderna för uppbörd samt en översyn av effekterna av utvidgningen när det gäller finansieringen av Storbritanniens rabatt.

2.1. Mot bakgrund av att det ännu inte finns någon säker kostnadsberäkning eller tidsplan för utvidgningen, ansåg ESK i sitt yttrande om ”Europeiska unionens inkomster” att det är nödvändigt att före år 2006 göra en övergripande översyn av de egna medlen, inklusive vissa medlemsstaters budgetobalans. Vi välkomnar därför Europeiska rådets uppmaning till kommissionen att göra en allmän översyn av systemet med egna medel.

2.2. Att en sådan översyn är nödvändig är uppenbart om man analyserar de aktuella budgetobalanserna och uppskattar de ökade utgifter under de olika budgetposterna som utvidgningen kommer att innebära. Man har gjort ”en grov underskattning” av utvidgningens kostnader inom unionsbudgeten.

2.3. Men den grundläggande fråga som ESK framför i sitt yttrande går steget längre. Vi anser inte att positiva punktinsatser räcker för att säkerställa ett system för egna medel som i enlighet med Europeiska rådets önskemål är ”rättvist, öppet för insyn, kostnadseffektivt och enkelt”. Den nya situation som utvidgningen ger upphov till gör det nödvändigt att, från och med år 2005/2006 då de första anslutningarna beräknas ske, införa en generell regleringsmekanism varigenom en ram fastställs för det nya systemet för egna medel. Denna mekanism skall göra det möjligt att direkt relatera det nationella välståndet (uttryckt i BNI per capita) till nettobidraget från varje medlemsstat. Man måste därför se till att den samlade resursnivån vad gäller egna medel är så hög att Europeiska unionen verkligen kan fylla sin roll och dessutom stärka den.

2.3.1. Den kurva som grafiskt illustrerar denna mekanism får inte överskrida de gränser som fastställts för budgetbalanserna.

([1]) EGT C 138, 18 maj 1999.

Den direkta relationen mellan dessa båda variabler bör inte uttryckas med enbart en linje utan med ett skuggat område kring denna linje, så att korrigeringsmekanismen träder in när nettosituationen i en medlemsstat faller utanför det skuggade området och avviker starkt från nettosituationen i andra medlemsstater med samma välståndsnivå. Relationen mellan budgetobalansen mätt i relation till BNI per capita och budgetbalansutfallet kräver en formel som tar hänsyn till årliga variationer i bidraget till budgeten. I princip bör de överenskomna mekanismerna innefatta en variationsmarginal som är godtagbar som genomsnitt för en period som överstiger ett år. Storleken på denna marginal bör vara tillräcklig för att uppnå en bättre balans mellan inkomstnivåns stabilitet och tillförlitlighet och de korrigeringar som görs av budgetbalanserna när de faller utanför det accepterade variationsintervallet. På så sätt kan man undvika allmänna korrigeringar varje år.

2.4. ESK anser att den ”rapport om hur systemet med egna medel fungerat, vilken särskilt skall behandla utvidgningens effekter på finansieringen av budgeten” (artikel 9 i förslaget till rådets beslut) som kommissionen skall lägga fram före den 1 januari 2006 bör föregås av en bred debatt inom samtliga institutioner och i medlemsstaterna om den relativa minskningen av EU:s traditionella egna medel, EU:s finansiella självständighet och om tillräckliga egna medel för att stärka EU:s roll. Denna debatt bör göra det möjligt att uppnå ett brett samförstånd som underlättar för kommissionen att lägga fram konkreta förslag.

Bryssel den 20 oktober 1999.

Ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI